

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA 440
Din data de 22.06.2016

Dosar nr: 551/2015

Petiția nr: 6009/06.09.2015

Petenți:

Reclamați: Liceul Teoretic Bilingv „Miguel de Cervantes”

Obiect: existența unei diferențieri a programului școlar zilnic între cele 3 clase a XI-a (același an de studiu), respectiv între cele 2 clase a XI-a bilingv spaniolă (ai căror elevi au urmat cursurile școlii generale în cadrul liceului) cu program de dimineață și clasa non bilingv (elevi repartizați din alte școli) cu program de după amiază.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I. 1. Numele și domiciliul petentei

1.1.

1.2. ...

I. 2. Denumire și domiciliu reclamațiilor

2.1. Liceul Teoretic Bilingv „Miguel de Cervantes”, București, calea Plevnei, nr. 38-40, sector 1

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenții sesizează existența unei diferențieri a programului școlar zilnic între cele 3 clase a XI-a (același an de studiu), respectiv între cele 2 clase a XI-a bilingv spaniolă (ai căror elevi au urmat cursurile școlii generale în cadrul liceului) cu program de dimineață și clasa non bilingv (elevi repartizați din alte școli) cu program de după amiază.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Prin intermediul adresei înregistrată la CNCD sub nr. 6009/16.10.2015 au fost citați petenții, pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 29.10.2015. La termen, petenții s-au prezentat.

3.3. Prin intermediul adresei înregistrată la CNCD sub nr. 6715/16.10.2015 a fost citată partea reclamată, pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 29.10.2015. La termen, partea reclamată nu s-a prezentat.

3.4. Procedura de citare legal îndeplinită.

IV. Susținerea părților

4.1. Susținerea petenților

4.1.1. Prin intermediul memoriului petenții, părinți ai unuia dintre elevii Liceului Teoretic Bilingv „Miguel de Cervantes”, care urmează specializarea matematică-informatică non bilingv, susțin că în cadrul liceului există o diferențiere a programului școlar zilnic între cele 3 clase a XI-a (același an de studiu), respectiv între cele 2 clase a XI-a bilingv spaniolă (ai căror elevi au urmat cursurile școlii generale în cadrul liceului) cu program de dimineață și clasa non bilingv (elevi repartizați din alte școli) cu program de după amiază.

4.1.1.1. Petenții consideră că elevii care au un program școlar zilnic de după amiază sunt dezavantajați și marginalizați, fiind complet separați și izolați de ceilalți elevi din învățământul secundar superior, cu care nu mai au posibilitatea să interacționeze nici în ceea ce privește activitățile și preocupările școlare, nici în ceea ce privește activitățile și preocupările extrașcolare, cultural educative specifice vârstei lor.

4.1.1.2. Petenții susțin că au încercat să găsească o rezolvare a situației pe cale amiabilă, ocazie cu care au solicitat conducerii liceului ca elevii clasei a XI-a să învețe alături de ceilalți elevi, în același interval orar. Susțin că au fost refuzați, fiindu-le comunicat faptul că propunere s-a supus aprobării Consiliului de Administrație și nu există soluție pentru ca și cei 17 elevi să fie incluși în programul de dimineață, fiindu-le prezentate și criteriile care au stat la baza hotărârii de separare (cele două clase de bilingv au două ore în plus de limba spaniolă și cei 17 elevi nu au loc dimineața într-o sală de curs).

4.1.1.3. Petenții menționează că li s-a oferit o sală de clasă izolată de toți ceilalți elevi din școală, după care li s-a prezentat comparativ și sala de curs unde elevii ar învăța în condiții normale dacă acceptă să rămână singurii din învățământul secundar superior cu program zilnic școlar de după amiază. În acest sens, petenții consideră că oferta a avut drept scop denigrarea acestora.

4.1.1.4. Aceștia menționează că la nivelul conducerii liceului se cunoaște că în această clasă, din cei 17 elevi, cel puțin 3 au probleme grave de sănătate (diabet, hemofilie sau probleme grave de auz), unii fiind încadrați în grad de handicap grav.

4.1.1.5. Sunt atașate documente la dosar.

4.1.2. Prin intermediul înscrisului înregistrat sub nr. 6324/30.09.2015, petenții fac precizări suplimentare:

- susțin că la sedința cu părinții au fost anunțați că liceul mai are alocat un spațiu suplimentar în proximitatea școlii, dar clădirea este inutilizabilă;
- susțin că celor 17 elevi nu le-a fost comunicată lista cu manualele școlare necesare anului școlar în curs, fiind astfel dezavantajați față de ceilalți elevi;
- susțin că a fost începută o acțiune de intimidare a celor 17 elevi după ce aceștia au depus petiții la instituțiile statului.

4.1.3. Prin intermediul înscrisului înregistrat sub nr. 6725/16.09.2015, petenții susțin că au primit răspuns de la conducerea liceului, prin care li s-a menționat faptul că nu pot fi luate

măsurii (anexează Adresa nr. 1360/14.10.2015), fiind decisă menținerea repartizării actuale a claselor în cele două schimburi.

4.1.3.1. Susțin că elevii și-au manifestat dorința de a învăța de dimineață încă din anul școlar 2014-2015, însă nu a fost depusă o cerere scrisă în acest sens, deoarece Regulamentul de organizare și funcționare a liceului specifică în mod clar că toate clasele de a XI a învață după amiază și neexistând prevederi referitoare la posibilitatea organizării unor programe școlare zilnice preferențiale.

4.1.3.2. Menționează și faptul că cei 17 elevi sunt excluși de la proiectele la nivelul școlii, în comparație cu ceilalți elevi ai liceului, care învață la clase de bilingv.

4.1.3.3. Susțin că sunt invocate lucrări de reabilitare a clădirii mai sus menționată, deși conform documentelor existente în spațiul public, clădirea respectivă a fost arondată liceului, prin Hotărârea Consiliului Local al Sectorului 1 nr. 5/27.01.2015, pentru anul școlar 2015-2016 și a avut aviz de conformitate pentru acest an școlar.

Petenții precizează că au solicitat conducerii informații cu privire la existența sau inexistența a unui caz similar de separare a programului zilnic școlar a unor clase din cadrul aceluiași an de studiu, dar nu au primit răspuns la această solicitare.

4.1.3.4. Solicită analizarea dispunerii declarării nulității cererilor efectuate în timpul vacanței de vară și organizarea, în mod democratic, a unei extrageri publice în cadrul liceului pentru selectarea celor două clase care să învețe de dimineață din toate cele trei clase existente.

4.1.3.5. Sunt anexate documente la dosar.

4.1.4. Prin intermediul înscrisului înregistrat sub nr. 6957/30.09.2015, petenții susțin că fiul acestora este încadrat în grad de handicap grav, însă menționează că acestea sunt precizări suplimentare și solicită sprijinul pentru o monitorizare a cazului în speță.

Sunt anexate documente la dosar.

4.1.5. Prin înscrisul înregistrat sub nr. 126/13.01.2016, petenții susțin că:

- au mai adresat sesizări și altor instituții abilitate ale statului, dar răspunsurile primite au relevat faptul că nu se dorește identificarea cauzei care a generat separarea elevilor; în acest sens descrie modalitatea de soluționare a petițiilor de către fiecare instituție la care au depus sesizări- consideră că separarea celor 17 elevi constituie element discriminatoriu și în ceea ce privește randamentul școlar și timpul zilnic pe care aceștia îl pot acorda pregătirii școlare zilnice,

- demersurile făcute de diriginții celor două clase care au program de dimineață au fost nepublice și în perioada vacanței de vară, eliminând astfel posibilitatea egalității de șanse și tratament.

4.1.5.1. Sunt anexate documente la dosar.

4.1.6. Prin intermediul înscrisului înregistrat sub nr. 225/19.01.2016, petenții consideră că existența a două situații similare în anii precedenți nu exonerează partea reclamată de vină.

4.1.6.1. Susțin că cei 17 elevi nu au avut cunoștință de multe dintre activitățile desfășurate în cadrul unității de învățământ.

Susținerile părților reclamate

4.2.1. Prin intermediul înscrisului înregistrat sub nr. 6966/29.10.2015, partea reclamată susține că s-a luat decizia de menținere a repartizării actuale a claselor în cele două schimburi, după ce sesizarea a fost analizată în cadrul Consiliului de Administrație al liceului, motivele fiind:

- lipsa a două săli de clasă pentru elevii care învățau în mod tradițional în schimbul de după amiază a determinat partea reclamată ca în luna august să reorganizeze clasele în cele două schimburi;

- cele două clase cu program de dimineață au un număr mai mare de ore pe săptămână și sunt implicate în numeroase proiecte la nivelul școlii și în afara acesteia.

4.2.1.1. Susține că repartizarea echilibrată a claselor de bilingv în cele două schimburi poate permite folosirea cabinetelor de limba spaniolă existente în prezent.

4.2.1.2. Susține că este imposibil a se transfera clasele pregătitoare în clădirea Grădiniței nr. 285 din cauza întâzierii lucrărilor de reabilitare și amenajare a spațiilor de învățământ de către Primăria Sectorului 1; susține că a fost explicat faptul că unica sală disponibilă în programul de dimineață este o sală inadecvată folosirii ca și sală de curs, din cauza situării într-o zonă izolată, cât și a normelor sanitare.

4.2.1.3. Partea reclamată susține că cele două clase de bilingv nu sunt formate exclusiv din absolvenți ai liceului, ci există un număr important de elevi care provin de la alte unități școlare. Susține că nu se aplică un tratament diferențiat sau preferențial, ci este vorba despre o situație specială) lipsa spațiului necesar pentru toate clasele care în mod tradițional aveau program de după amiază), fiind astfel obligată să schimbe programul a două clase fără intenția de a influența în mod negativ formarea elevilor liceului.

Sunt atașate documente la dosar.

4.2.2. Prin intermediul înscrisului înregistrat sub nr. 3242/24.05.2016, partea reclamată răspunde solicitării Consiliului, prin care i s-a cerut să formuleze un punct de vedere în concret, prin intermediul căruia să precizeze: programul tuturor claselor de gimnaziu și claselor de liceu din cadrul Liceului Teoretic Bilingv „Miguel de Cervantes”, menționând ce clase învață dimineața și ce clase învață după-amiază; orarul de utilizare pentru cabinetul de limba spaniolă, menționând ce clase folosesc acest cabinet și orele la care clasele folosesc acest cabinet

4.2.2.1. Astfel, partea reclamată susține că:

- clădirea în care funcționează liceul dispune de 18 săli de clasă și 3 săli pentru clasa pregătitoare;
- în anul școlar 2015/2016 în liceu funcționează 39 de clase de elevi, repartizate în următorul mod: 13 clase ciclu primar (cls. Pregătitoare – cls. a IV-a); 12 clase ciclu gimnazial (cls. a V-a – cls. a VIII-a); 14 clase ciclu liceal (cls. a IX-a – a XII-a).

În tura de dimineață (interval orar: 7,30 – 12,30/14,30) funcționează un total de 21 de clase de elevi: clasele din ciclul primar, clasele terminale (3 clase a VIII-a și 3 clase a XII-a: XII A și B specializare bilingv, XII C) și clasele a XI-a specializare Bilingv (XI A și XI B). Susține că, pentru clasele pregătitoare, au fost amenajate începând cu anul școlar 2012 / 2013, 3 (trei) săli de clasă adecvate, corespunzătoare desfășurării procesului instructiv-educativ pentru elevii mici; aceste spații au o dotare specială de la băncuțe adecvate vârstei elevilor până la materiale auxiliare (planșe, obiecte, jucării) dulapuri individuale, spațiu de joacă etc.

4.2.2.2. Partea reclamată menționează că datorită acestei organizări a sălilor și a claselor de elevi în tura de după amiază (12.30/ 14.30 - 18.30/ 19.30), au rămas 18 clase de elevi. Acestea sunt: - clasele de gimnaziu (a V-a A,B,C; a VI-a A,B,C; a VII-a A,B,C) și clasele de liceu (a IX-a A- specializare bilingv, IX B IX, C- specializare bilingv, IX D; a X-a A specializare bilingv, X B, X C- specializare bilingv, X D; și clasa a XI-a C). Toate aceste clase au fost repartizate în cele 18 săli de clasă de care dispune instituția.

4.2.2.3. Partea reclamată susține că, în ciuda acestei organizări, intervalul cuprins între orele 12,30 - 14,30 este unul extrem de aglomerat din cauza suprapunerii orelor de curs ale elevilor din tura de dimineață cu cele din tura de după-amiază. De aceea comisia de întocmire a orarului liceului a reușit cu greu să armonizeze programele (ore de religie sau de muzică desfășurându-se în sala de festivități a liceului.)

4.2.2.4. Menționează că toate clasele cu specializare bilingv, precum și pentru clasele a VIII-a studiază limba spaniolă pe grupe, pentru care în aceeași oră, fiecărei clase îi sunt necesare 2 (două) săli de clasă.

4.2.2.4. Programul claselor de gimnaziu și al claselor de liceu este prezentat detaliat în Anexa 1.

4.2.2.5. În ceea ce privește orarul de utilizare al cabinetului de limba spaniolă, respectiv sala 46, acesta este următorul:

Luni: 11,30- 13,30: clasa 11A; 13,30-14,30: clasa 12B (pregătire Examen de Bacalaureat - matematica).

Marti: 12,30-13,30: clasa 8B; 13,30-14,30: clasa 12B.

Miercuri: 11,30-12,30: clasa 12B; 12,30 -13,30: clasa 1B; 13,30-14,30: clasa 9 A.

Joi: 11,30-12,30: clasa 9C; 12,30 -13,30: clasa 11A; 13,30-14,30: clasa 12C (pregătire Examen de Bacalaureat la Limba și literatura română)

Vineri: 11,30 -12,30: clasa 12B; 12,30 -13,30: clasa 10A; 13,30-14,30: clasa 9A.

4.2.2.5. Menționează că sala 46 are o dimensiune de numai 24,13 mp și se află situată la etajul al II-lea, aripa laterală, izolată de celelalte săli de clasă, așa cum se poate observa din Planul etajului al II-lea pe care îl anexează (Anexa 2). Susține că aceste caracteristici constituie motivele pentru care sala nu poate fi folosită ca sală permanentă pentru o clasă de elevi, în condițiile în care dimensiunile unei săli de clasă trebuie să fie de 45-50 mp.

4.2.2.6. În acest an școlar, elevii clasei a XI-a C studiază într-o sală de clasă la etajul I, cu o capacitate corespunzătoare și având la dispoziție toate dotările necesare desfășurării optime a procesului instructiv-educativ într-o instituție de învățământ care datorită muncii cadrelor didactice și a rezultatelor elevilor se bucură de aprecierea autorităților educative din România și din Spania.

4.2.2.7. Consiliul de Administrație și conducerea liceului își exprimă deplina convingerea că analiza obiectivă a aspectelor sesizate și a modului în care au fost soluționate în contextul existent în LTB Miguel de Cervantes, va pune capăt unei situații tensionate care a afectat atât elevii clasei a XI-a C, cât și cadrele didactice ale acestei instituții de învățământ.

V. Motivele de fapt și de drept.

5.1. În fapt, Colegiul director reține că există o diferențiere în ceea ce privește programul școlar zilnic între cele 3 clase a XI-a (aceiași an de studiu), respectiv între cele 2 clase a XI-a bilingv spaniolă (ai căror elevi au urmat cursurile școlii generale în cadrul liceului) cu program de dimineață și clasa non bilingv (elevi repartizați din alte școli) cu program de după amiază.

5.2. În drept, Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**) la **art. 2 alin. (1)** prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

5.4. Conform art. 10, lit. h) din O.G. nr. 137/2000, republicată, “Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea

unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin: h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.”

5.5. Pentru a constata existența unei fapte de discriminare directă sunt necesare îndeplinirea următoarelor elemente:

- o diferențiere
- între două persoane sau situații aflate pe poziție comparabilă
- bazată pe un criteriu
- care încalcă un drept

5.6. Criteriul de diferențiere analizat este grupul elevilor care au terminat cursurile școlii generale în cadrul liceului, comparativ cu grupul elevilor repartizați din alte școli.

5.7. Dreptul încălcat este accesul la educație în condiții de egalitate.

5.8. Colegiul director a analizat diferența programului școlar zilnic între cele 3 (trei) clase din același an de studiu, respectiv cele două clase de bilingv spaniolă, cu program de dimineață și clasa non bilingv, cu program de după amiază și a constatat că elevii care au un program școlar zilnic de după amiază sunt separați de ceilalți elevi din învățământul secundar superior, cu care nu mai au posibilitatea să interecționeze nici în ceea ce privește activitățile și preocupările școlare, nici în ceea ce privește activitățile și preocupările extrașcolare, cultural educative, specifice vârstei lor.

5.9. Colegiul director reține apărările formulate de partea reclamată, prin intermediul cărora a susținut că s-a luat decizia de menținere a repartizării actuale a claselor în cele două schimburi, după ce sesizarea a fost analizată în cadrul Consiliului de Administrație al liceului, motivele fiind: lipsa a două săli de clasă pentru elevii care învățau în mod tradițional în schimbul de după amiază, fapt ce a determinat-o pe aceasta să reorganizeze clasele în cele două schimburi în luna august și faptul că cele două clase cu program de dimineață au un număr mai mare de ore pe săptămână și sunt implicate în numeroase proiecte la nivelul școlii și în afara acesteia.

5.10. Se mai reține și faptul că petenții au încercat să găsească o rezolvare a situației pe cale amiabilă, ocazie cu care au solicitat conducerii liceului ca elevii clasei a XI-a să învețe alături de ceilalți elevi, în același interval orar, fiind refuzați și oferindu-li-se o sală de clasă, izolată de toți ceilalți elevi din școală, după care li s-a prezentat, comparativ, și sala de curs unde elevii ar învăța în condiții normale, dacă acceptă să rămână singurii din învățământul secundar superior cu program zilnic școlar de după amiază.

5.11. Colegiul director constată că, prin repartizarea în cele două schimburi (în ceea ce privește cele două clase de bilingv spaniolă, cu program de dimineață și clasa non bilingv, cu program de după amiază), partea reclamată acordă prioritate grupului de elevi care au terminat cursurile școlii generale în cadrul liceului, acesta având posibilitatea de a învăța dimineața, în timp ce grupului elevilor repartizați din alte școli restricționează accesul la educație în condiții de egalitate, prin aplicarea tratamentului diferențiat, ce constă în organizarea orarului pentru programul de după amiază.

Astfel, Colegiul este de opinie că elevilor care fac parte din această clasă li se încalcă dreptul de a desfășura procesul de învățământ în condiții de egalitate.

5.12. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat *principiul Egalității* ca unul dintre principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, principiul

egalității **exclde ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.**

5.13. În atare condiții, Colegiul director este de opinie că aspectele ce fac obiectul prezentei plângeri intră sub incidenta art. 2 alin.1, art. 10 lit. h) din O.G. nr. 137/2000 republicată.

În concluzie:

Favorizarea grupului de elevi care au terminat cursurile școlii generale în cadrul liceului, care au posibilitatea de a învăța dimineața, în comparație cu grupul elevilor repartizați din alte școli, în sensul restricționării accesul la educație în condiții de egalitate, prin aplicarea tratamentului diferențiat, ce constă în organizarea orarului pentru programul de după amiază constituie discriminare, conform art. 2 alin. 1, coroborat cu art. 10, lit. h din **O.G. nr. 137/2000, republicată.**

5.14. Colegiul director **recomandă** părții reclamate să elaboreze un orar/calendar, care să țină cont de stabilirea aceluiasi program pentru toate grupurile/clasele de elevi din învățământul secundar superior din același an de studiu; sau să stabilească un program, prin rotație, astfel încât toți elevii din același an să aibă posibilitatea să învețe și dimineața și după-amiază.

Colegiul este de opinie că, în acest sens, se facilitează posibilitatea interacționării elevilor în ceea ce privește activitățile și preocupările școlare și în ceea ce privește activitățile și preocupările extrașcolare, cultural educative, specifice vârstei lor.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările ulterioare, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Diferențierea programului școlar zilnic între cele 3 clase a XI-a (același an de studiu), respectiv între cele 2 clase a XI-a bilingv spaniolă (ai căror elevi au urmat cursurile școlii generale în cadrul liceului) cu program de dimineață și clasa non bilingv (elevi repartizați din alte școli) cu program de după amiază reprezintă discriminare, conform **art. 2 alin. 1**, coroborat cu **art. 10 lit. h** din **O.G. nr. 137/2000, republicată**

2. Recomandă părții reclamate să elaboreze un orar/calendar, care să țină cont de stabilirea aceluiasi program pentru toate grupurile/clasele de elevi din învățământul secundar superior din același an de studiu; sau să stabilească un program prin rotație, astfel încât toți elevii din același an sa aibă posibilitatea să învețe și dimineața și după-amiază.

3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

MANOLE PETRE-FLORIN - Membru

Motivat și redactat: P.F.M./B.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.